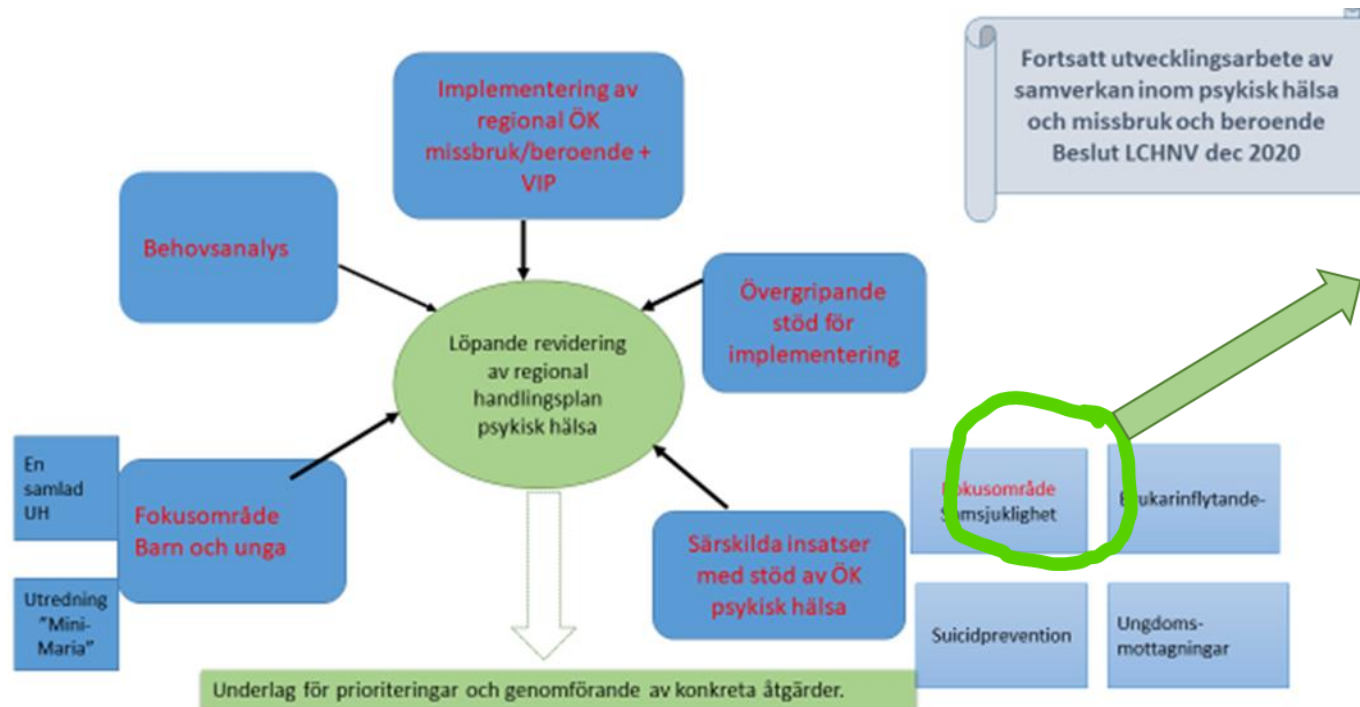

Stärkt arbete med SIP i Dalarna- regional satsning samverkan RSS och Finsam?

Åtgärdsförslag inom ramen för RSS samsjuklighetsuppdrag

Länschefsnätverket februari 2021: Fortsatt utvecklingsarbete av samverkan inom områdena psykisk hälsa och missbruk /beroende- Fokus samsjuklighet

Länsgemensamma medel samsjuklighet 7,6 mkr 2021 och 2022

- Verksamhetsutveckling "Bostad först"**, Blg kommun-RD/psykiatri. Projektledaranställning minst 1 år.
- Personell resurs på RSS** med huvudfokus arbete kring samsjuklighet:
Utvecklingsarbetet föreslås ta avstamp i den regionala samverkansöverenskommelsen (och VIP missbruk/beroende), samsjuklighetsutredningen och ANDTS-strategi med bland annat följande ansvar/uppdrag:
  - Omvärldsspana och inventera i och utanför länet - hur det ser ut idag kring målgruppen, samverkan, vilka behov finns? Hur arbetas det med SIP m.m.
  - Utifrån omvärldsbakgrund ta fram förslag och/eller genomföra åtgärder:
    - för attitydförändring och kompetensutveckling,
    - för att stärka samverkan i det konkreta arbetet inom ramen för ÖK/VIP,
    - undersöka om det finns pågående utvecklingsarbeten eller idéer som kan "växlas upp"? Hantera "ansökningsförfarande" för beviljande av projektmedel till olika lokala samverkanssatsningar.
    - arbete för att stärka brukarens roll i arbetet (kompl. med uppstart av stöd till BU på RSS).
  - Arbete med analys, implementering och systematisk uppföljning.
  - Följa och utvärdera projektet med Bostad först (se ovan) i nära samarbete med projektledaren.
  - Följa och samarbeta med utredningen kring Mini-Maria.
  - Utveckla en grund för kommande (eventuella) förändringsarbeten utifrån utkomsten av den statliga utredningen.

RSS samsjuklighetsuppdrag

- **Rapport presenterades i juni 2022:**

- **Kartläggning av nulägesbild** i länet inom området skadligt bruk/beroende: Vård och stödinsatser för personer med samsjuklighet. Presenterades juni 2022.
- **Med åtgärdsförslag (bland annat):**
- **behov av kompetenshöjning** inom samsjuklighet, skadligt bruk och beroende samt psykiatriska diagnoser men även i hur samsjuklighet ska behandlas och vilka metoder som rekommenderas.
- **stora brister i samverkan** kring målgruppen idag och denna målgrupp är extra sårbar för brister i samverkan utifrån sin komplexa problematik. Det visade att det finns behov av en **samlad kompetenshöjning och utvecklat metodstöd kring SIP** i länet för att metoden ska användas på det sätt som det är tänkt och göra skillnad i samverkan samt att göra individen delaktig i planering av vården.

Länschefsnätverket beslutade 220601

- *att godkänna delrapporten och delrapportens förslag på åtgärder kring gruppen samsjukliga i länet.*

RSS samsjuklighetsuppdrag- SIP

Steg 1: Revidering av SIP-riktlinjen.

Länschefsnätverket beslutade 220923:

- *att får RSS i uppdrag att leda arbetet med att revidera riktlinjen och att Styrgruppen för Länschefsnätverket får mandat att sätta samman en adekvat arbetsgrupp för uppdraget. Uppdraget beskrivs i uppdragsdirektiv "Revidering av SIP-riktlinje"*
- *"Representant från skolan/elevhälsan bör ingå i arbetsgruppen och att det är viktigt att man för en dialog med SUS-gruppen för att inte riskera att arbeta i parallella spår".*
- Beslut om ny SIP-riktlinje juni 2023.

RSS samsjuklighetsuppdrag- SIP

- **Steg 2: Samlad kompetenshöjning och utvecklat metodstöd kring SIP.**
- **Idé med inspiration från VGR och efter dialog med Hda (forskning implementering av SIP)**

Nationell utblick av stärkt arbete med SIP

- **Flera olika län och regioner har satsat** en del av de läns gemensamma statliga medlen inom överenskommelsen psykisk hälsa och suicidprevention de senaste åren på att **utveckla och förstärka arbetet med SIP på både kort och lång sikt men framförallt långsiktigt.**
- Där har **Västra Götaland** under de senaste åren gjort en stor bred satsning gällande SIP. Där **SIP koordinatörer** anställts i länet som haft en **länsövergripande strategiskt uppdrag och roll** inom deras närområdessamverkan, NOSAM.
- Resursförstärkning har skett med **SIP samordnare** som **arbetar delregionalt** mot i sin tur SIPstödande funktioner mer lokalt ute i verksamheterna.
- **Starkt fokus mot ledning och styrning** med utbildning och stöd i implementering, uppföljning och utvärdering av SIP

Stärkt arbete med SIP i Dalarna

-4 delar

- Revidera regionala riktlinjen, Start HT2022
- Samordna kunskapsstöd, uppdatera material, metodstöd
- Säkerställa ett gemensamt användarsystem
- Digital plattform där allt är samlat och lättillgängligt

- Stärkt arbete med SIP i Dalarna för politiker, chefer och ledare inom socialtjänst och hälso-och sjukvård samt Högskolan Dalarnas implementeringsstudie kring SIP processen och delat beslutsfattande
- Utbilda utbildare ute i verksamheterna som sin sin tur utbildar personalen ,anpassade utbildningar med högskolan. -vidmakthållande
- Sprida material och metodstöd -vidmakthålla och uppdatera
- Skapa nätverk för utbildarna i länet -vidmakthållande

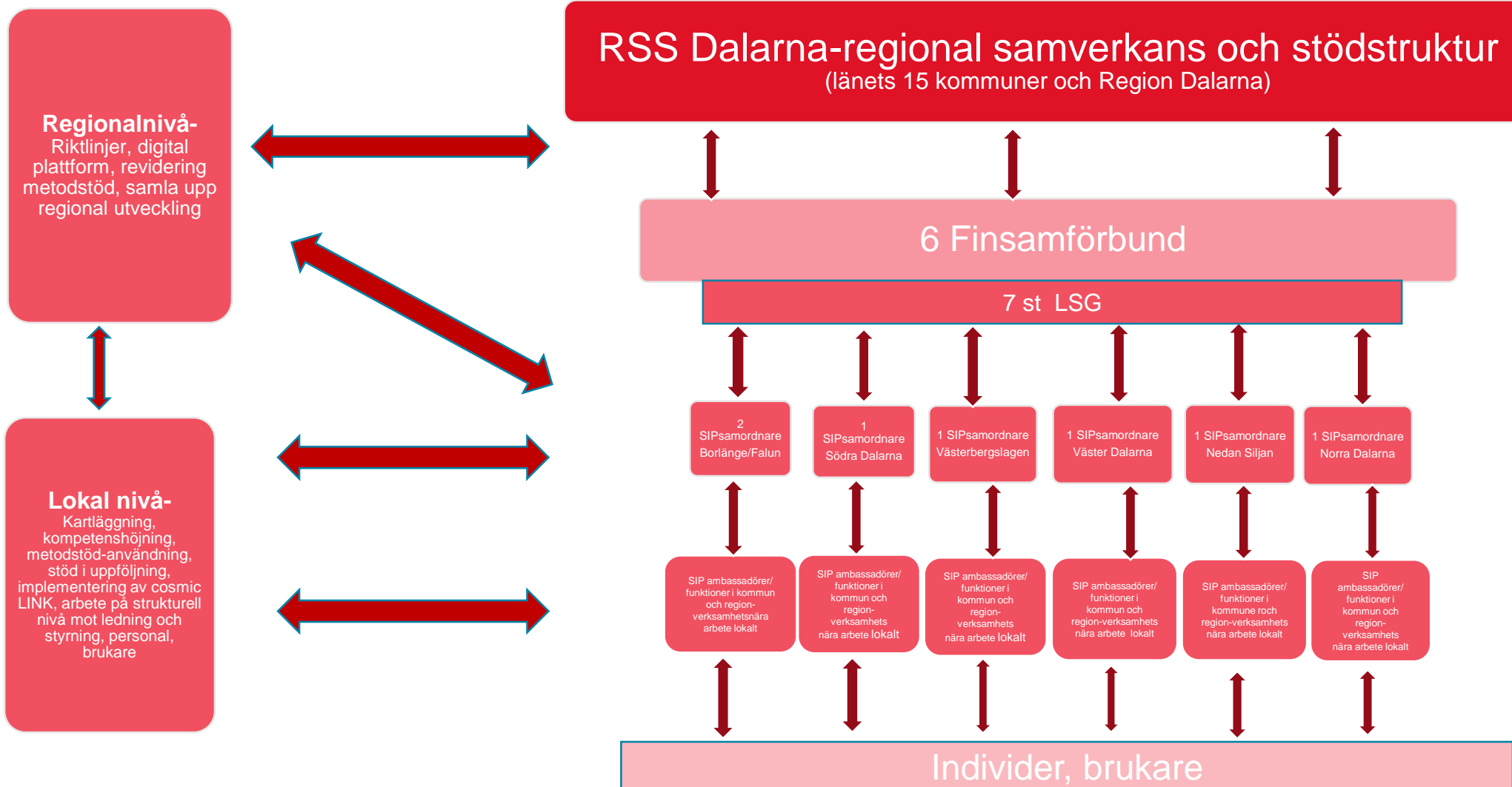

Öka kunskapen om SIP hos våra invånare, via brukarföreningar, BISAM, Brukarråd, genom sprida information etc.

- Implementering av SIP-processen med stöd av Högskolan och utbildarna
- Följa upp och utvärdera arbetet
- Återrapportera resultat till chefer och politiker

Stärkt arbete med SIP i Dalarna

Varför behövs en sådan här satsning?

SIP-process som inte motsvarar den enskildes behov

Begränsad kunskap, efterfrågan och möjlighet till delaktighet hos den enskilde

- Otydligt för den enskilde vad värdet med SIP är
- SIP är inte rättighetsbaserat
  - Bristande information till den enskilde samt begränsad delaktighet i processen
  - Låg kunskap om SIP hos målgrupperna

Avsaknad av gemensamt IT-stöd

- Otydlig kring juridiska möjligheter för direktåtkomst av digital information mellan verksamheter samt den enskilde
- De IT-stöd som är skapade för utskrivningsprocessen går inte att använda i alla SIP-processer
- Existerande IT-stöd är inte tillgängliga för alla parter
- De IT-system som finns möjliggör inte delaktighet för den enskilde

Förvirring kring SIPs syfte, användande och process

- Lagen om samverkan vid utskrivning har medfört att det råder förvirring kring olika SIP-processer
- I och med lagen om samverkan vid utskrivning används SIP snarare som verktyg för planering än för samordning och tidiga insatser
- Mångfalden av andra planer och patientkontrakt skapar förvirring

Otydlighet kring aktörers uppdrag, roll och ansvar

- Osäkerhet kring involvering av och skyldigheter hos andra aktörer av betydelse för den enskilde, såsom förskola/skola, Försäkringskassa, Kriminalvård och Arbetsförmedling
- Verksamheternas uppdrag är inte tillräckligt harmoniserade

- Samordning med hjälp av SIP är inte en del av utbildningen för vissa yrkesgrupper
- Osäkerhet kring vilket mandat man har för samordning
- Osäkerhet kring andra aktörers uppdrag och ansvar
- Osäkerhet kring patient- och brukaranpassade samordningsmöten

Personalens kunskap, kompetens och mandat kring samordning

- Ersättningsystem som skapar obalanserade incitament för verksamheterna
- Bristande resurser hos verksamheter
- Otydlighet i styrdokument och rutiner
- Kortsiktighet i statliga satsningar
- Svårigheter med kompetensförsörjning samt hög personalomsättning
- Saknas underlag som påvisar långsiktiga ekonomiska vinster av att prioritera SIP

Avsaknad av förutsättningar för att prioritera SIP

- Brist på systematisk uppföljning av avvikelser
- Bristande möjlighet att samla in verksamhetsgemensam statistik på individnivå
- Avsaknad av gemensamma rekommendationer för enhetlig uppföljning på regional och nationell nivå

Avsaknad av enhetligt system för uppföljning och tillsyn

Vilka är vinsterna med satsningen?

Samsyn och samverkan mellan aktörer

- Ledningsnivå som främjar goda relationer, god kommunikation och tillit mellan aktörer
- Lokal kartläggning och analys som grund för utvecklingsarbete
- Sektorsövergripande arbetssätt genom kontinuerlig kunskapspridning och aktörs gemensam utbildning
- Täta samverkansstrukturer och gemensamma arenor för strategiska frågor
- Samsyn kring SIPens mål, syfte och användning

Användarvänligt och tillgängligt IT-stöd

- IT-stöd som går att använda för SIP i öppen- och slutenvård
- IT-stöd som är anpassat för region, kommun och enskilde samt ger digital åtkomst till alla parter
- IT-stöd som underlättar administration av SIP genom möjlighet till digital mötesbokning, notifikationer vid ny dokumentation med mera

Tydliga och individanpassade SIP-möten med rätt aktörer

- Mötesdeltagare som är väl förberedda, har god framförhållning och mandat att fatta beslut
- En tydlig och erfaren mötesledare som säkerställer möten med god kvalitet
- Kallade mötesdeltagare närvarar, antingen fysiskt eller via videolänk
- Praktiska angelägenheter, exempelvis ekonomi, utreds innan eller efter mötet

Tillhandahållande av informations- och stödmaterial

- Användning av stödmaterial, exempelvis mötescirkeln, underlättar formalisering av mötet och tydliggör rollfördelning
- Målgruppsanpassad information

- Tydlig ansvarsfördelning mellan verksamheter samt tydlighet i andra aktörers, exempelvis skolas, roll i SIP-processen
- Systematisk hantering av avvikelser
- Rutiner för arbetssätt, styrning och uppföljning inom verksamheter som säkerställer att SIP sker vid rätt tillfälle och för rätt individ

Tydlig roll- och ansvarsfördelning under hela SIP-processen, från upptäckt behov till uppföljning och eventuellt avslut

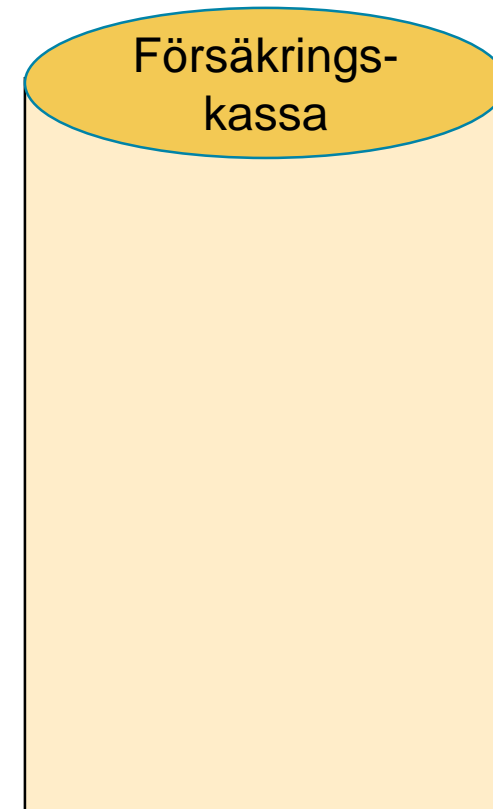
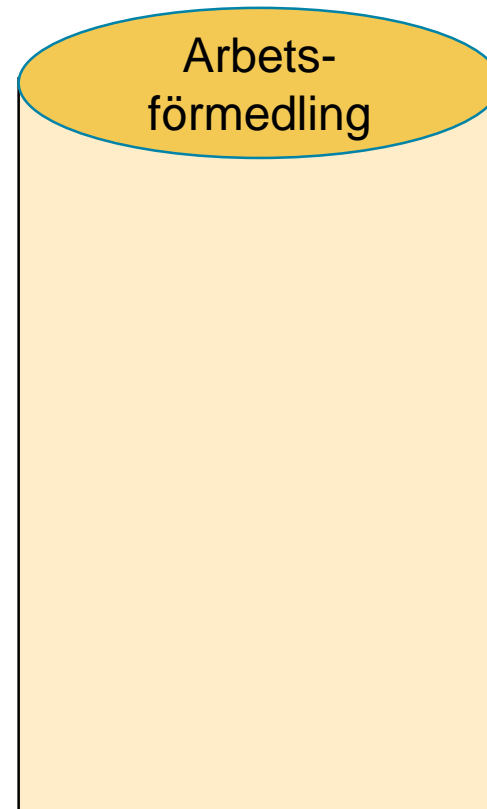
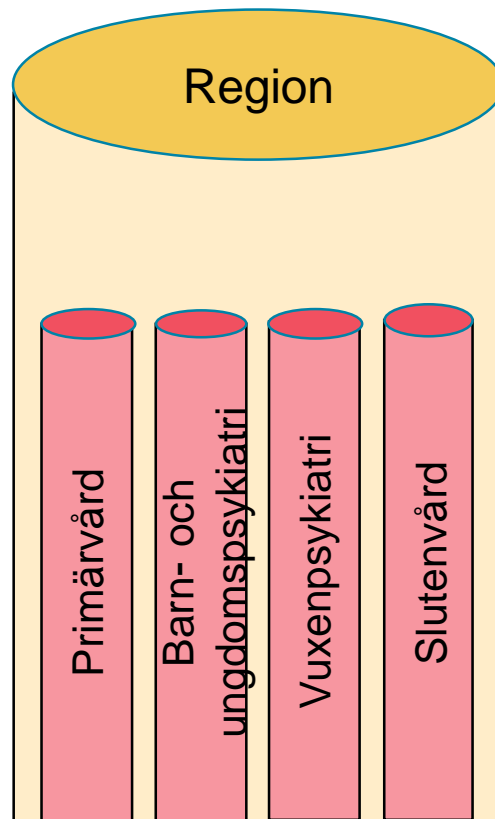
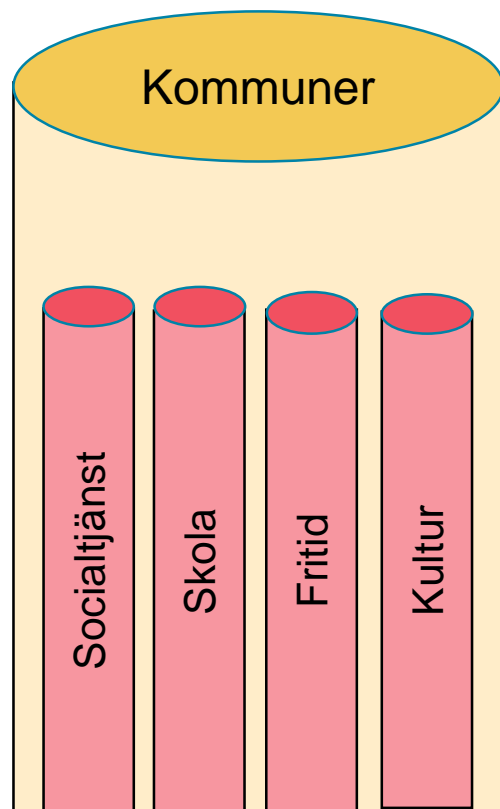
- Värdet av SIP förmedlas tydligt till den enskilde genom anpassad information
- Den enskildes önskemål, behov och delaktighet står i fokus genom hela processen, det finns en god förståelse och respekt för den enskildes behov
- Den enskilde får stöd i förberedelser före mötet samt möjlighet till dialog efter

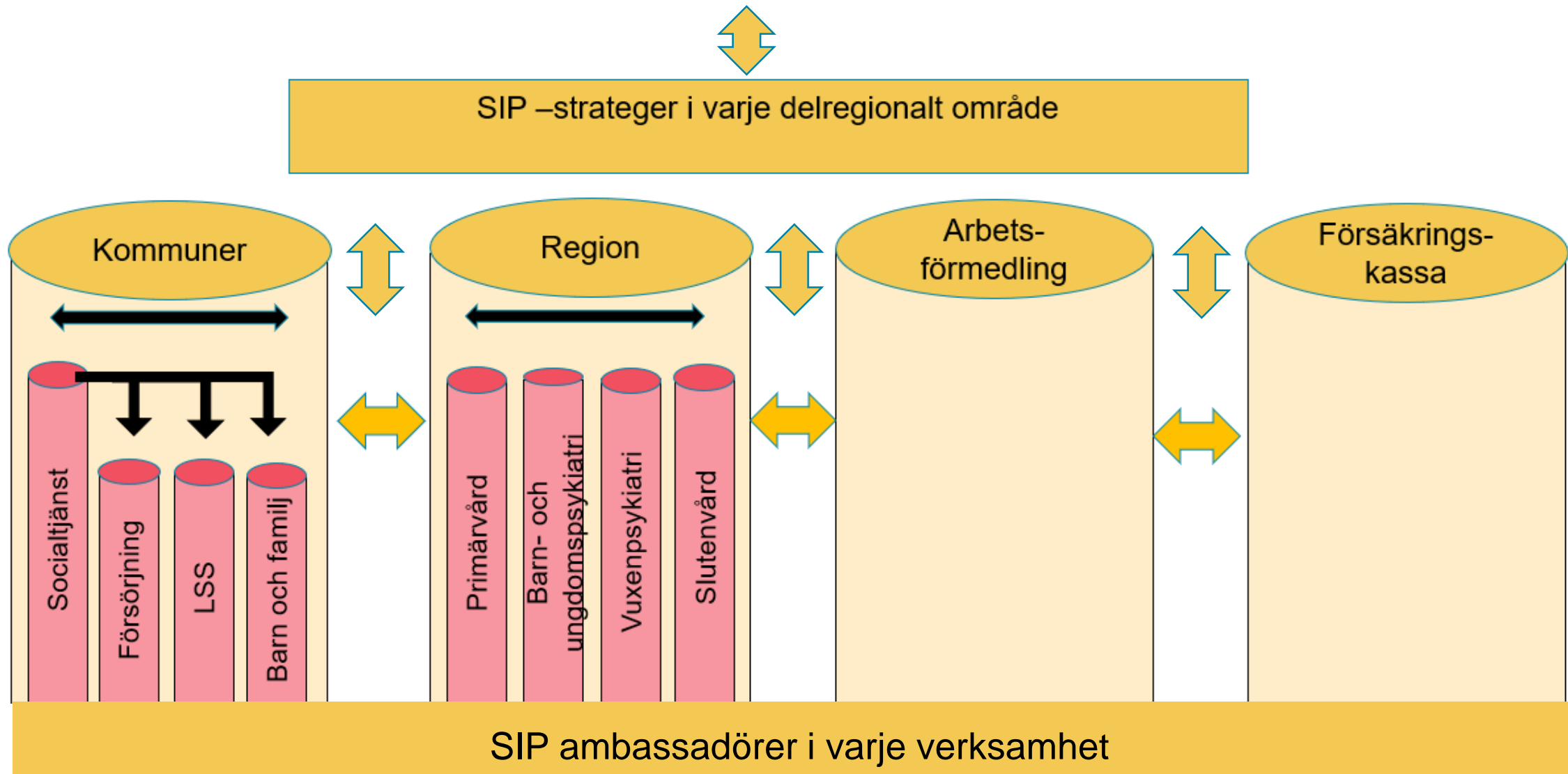
En arbetsprocess som utgår från den enskildes perspektiv

- Balanserade ekonomiska incitament
- Ledningsnivå som frigör tid för SIP-arbete samt möjliggör för personal att arbeta med samordning
- Tillgång till förstärkande strukturer, såsom SIP-samordnare, Case Managers eller mötesledare, vid mer komplex samordning

Tillgång till kompetens och resurser för att genomföra SIP utifrån individens behov

SIP-process som motsvarar den enskildes behov

Rollerna

- RSS tar fram metodbank, informations- och utbildningsmaterial etc samt tillhandahåller verktyg och modell/förslag för systematisk uppföljning, erbjuder nätverksträffar för SIP-strategerna.
- SIP-strategerna bygger nätverk med ambassadörer, arbetar med systematisk uppföljning, håller utbildningar och nätverksträffar för ambassadörer och vid behov för arbetsgrupper, lyfter samverkansfrågor i ledningsgrupper och till RSS.
- Ambassadörerna stöttar kollegor i användande av SIP, deltar i nätverksträffar, lyfter samverkansfrågor till SIP-strategerna.

Viktiga frågor för SIP-strategerna

- Hur många enheter finns det i det delregionala området? –Regionala, kommunala, AF, FK, andra viktiga aktörer (skola, polis). Målsättningen är att hitta ambassadörer i samtliga verksamheter men att ha en ambassadör och hur aktiv denne är i nätverket är fritt för verksamheten och ambassadören att bestämma.
- Hur är de organiserade? I vissa fall kan kanske en ambassadör täcka flera enheter.
- Hur ser ledningsgrupperna ut och vilken ”spridning” har de/vilka ledningsgrupper är aktuella/bra att delta i? Deltagandet syftar till en möjlighet att stötta ledningen i samverkansfrågor som kommer från flera ambassadörer = utmaningen ligger troligen över enhetsnivå, eller från RSS = länsövergripande information/fråga, eller att ta med information/frågor om SIP uppåt eller nedåt i strukturen.
- Vem/vilka behöver få återkoppling på vilka delar av den systematiska kvalitetsuppföljningen? Ex kan kanske vissa delar av kvalitetsuppföljningen av SIP vara intressanta att använda som kvalitetsindikator på enhetsnivå.

Vad gör ambassadörerna?

- Rollen som SIP-ambassadör är inte resurskrävande.
  - Utgör länk mellan arbetsgrupp-strateg.
  - Erbjuds möjlighet att delta i digitala träffar 2-4 ggr/år (tätare vid införandet av Cosmic LINK?).
  - Möjlighet att lyfta SIP-frågor/utmaningar/goda exempel till strategerna.
  - Möjlighet att bjuda in SIP-strategen till arbetsgruppen vid behov.
-

Vad gör RSS?

Metodbank – riktlinje, metodstöd, utbildningsmaterial, informationsmaterial till medborgare samt verktyg för

Systematisk uppföljning – hur många SIP? Hur upplevs SIP? Vad leder SIP till (analys över uppmärksammade flaskhalsar, intjänade återbesök/loopar i verksamheterna)? Tar fram rapporter årligen?

Nätverk SIP-strategier – stöd i implementeringsprocessen, stöd i samverkansfrågor som lyfts i ambassadörsnätverk, nätverksträffar utifrån uppmärksammade behov/aktuella frågor för SIP.

Hur kommer Finsam in i bilden?

- SIP berör samtliga förbundsparter (tvingande för två men viktigt för alla).
- Målet är att tillse att även AF och FK ska kunna delta i SIP på ett smidigt sätt.
- Naturlig indelning för delregionala områden med tillhörande styrgrupper som är sammansatta av representanter från båda huvudmän och andra viktiga parter.
- Härigenom erbjuds en ökad möjlighet att tillse att SIP och näraliggande samverkansforum (ex samverkansteam) kompletterar varandra istället för att skapa otydlighet.
- En bättre samordning kring SIP kan vara en väg att upptäcka behov och justering av rehabiliterande insatser.

Potentiell samverkan?

- Långsiktig ambition och strävan mot implementering av **SIP –strategier** i ordinarie verksamheter och **etablerat stöd inom RSS** –strukturen (nätverk, metodstöd, digital plattform) (4-5 år).
- Gemensam finansiering för SIP-strategier och RSS-stöd där olika parter tar olika stort ansvar över tid

2023-2024 RSS via huvudmännen statsbidrag. Finsamförbunden mobiliserar för att finansiera insatser (SIP-strategier).

2025 Finsam och RSS finansierar

2026 Finsam finansierar, RSS fasar ut

2027 Finsam finansierar och driver arbetet med att implementera funktionen i ordinarie verksamheter

2028 Finsam finansierar och funktionen börjar implementeras i ordinarie verksamheter

2029?